

Vej. Den hviler nu som konstitutionel Kongedømme paa et bredere og langt mere solidt Grundlag end den Gang.

Jeg er fuldstændig enig i, hvad den højtærede Justitsminister udtalte om, at ved en Ordning af dette store Anliggende maa der navnlig sørges for, at Fæsternes Interesser varetages, saa at de paa rimelige Betingelser kunne købe deres Fæstegaarde og Fæstehuse.

Det er gjort gældende af enkelte Forfattere, at det havde Betydning for Samfundet, at vi beholdt disse saakaldte Herrestandspersoner. Denne Mening kan jeg ikke dele. Jeg maa holde mig til Grundlovens Mening, og den forlanger Godsernes Frigivelse. Jeg synes ogsaa, det vilde være mærkeligt, om Besidderne af disse Godser skulde have noget imod paa rimelige Vilkaar at faa fuld og fri Raadighed over dem. For de fleste Forældre synes jeg, det maa være en underlig og pinlig Tanke, at alt, hvad de have, skal arves alene af det ene Barn, der saaledes faar Overflod i alle Maader, medens de andre faa meget lidt, væsentlig kun Titelen. De Mennesker, hvem det gaar ud over, maa, synes jeg, have et mærkværdigt Syn paa Livet i vor Tid; hvis de ikke meget gerne se dette unaturlige Forhold ændret. Jeg kunde, som sagt, meget vel tænke mig, at de vedkommende Besiddere vilde føle det som en stor Befrielse at blive det omtalte Baand kvit saaledes, at de som fuldmyndige Mænd kunde faa fuld Raadighed over deres Gods, og saaledes, at alle deres Børn kunde nyde ens Ret og tage lige Arv.

Den ærede Ordførers Tale udmundede egentlig i den Betragtning, at de Godser, her er Tale om, skulde stilles til fri Raadighed for Nationen, og han fremsatte den Formodning, at dette vel nok kunde forenes med Grundloven. Jeg er dog temmelig sikker paa, at man ikke fra Grundlovsfædrenes Side eller fra de Venstremænds Side, der senere have beskæftiget sig med Sagen, har set saadan paa den, at de Godser, hvorom der her er Tale, skulde gaa over til Samfundet. Det var vist det ærede Medlems Mening, at der her skulde etableres en lille Prøve paa den socialistiske Stat. Jeg er sikker paa, at sligt havde Grundlovsfædrene ikke tænkt sig, og heller ikke de Venstremænd, der have haft Spørgsmaalet fremme til forskellige Tider. Det socialdemokratiske Parti synes ikke at være ret dristigt med at komme ind paa at drive Landbrug, naar det er under fri Konkurrence eller under

samme Vilkaar, som vi andre maa drive Landbrug. Men det kunde jo være, at hvis man mente at kunne beholde Fideikommiskapitalerne knyttede til det, turde de nok vove Eksperimentet, og saa var der ganske vist heller ikke saa stor Fare derved. Det vilde vist ogsaa være nødvendigt at have noget saadant i Baghaanden, naar dette Jordbrug skulde gaa over til Nationen. Det var maaske det ærede Medlems Mening, at der her skulde etableres Samfundsdrift. Jeg opfatter det Udtryk, han brugte: at det skulde stilles til fri Raadighed for Nationen, paa denne Maade.

For øvrigt skal jeg til Slut udtale, at jeg føler mig fuldkommen tilfredsstillet ved den højtærede Ministers Udtalelser. Jeg er overbevist om, at den rette Vej til at fremme denne Sag er at opfordre den højtærede Justitsminister til at fortsætte sit Arbejde med denne Sag. Det er vist rigtigt, naar han udtalte, at Fæstespørgsmaalet, som der nu er et saa stærkt Røre i Landet over, hænger meget nøje sammen med denne Sag og bør løses i Forbindelse dermed, og jeg og mit Parti have den Tillid til den højtærede Justitsminister, at han med rolig og sikker Haand vil arbejde videre paa og faa et Resultat ud af denne Sag i Form af et Lovforslag. Jeg skal i Overensstemmelse hermed forbeholde mig paa et senere Tidspunkt af Forhandlingen at stille et Forslag til en Dagsorden.

Zahle: Jeg har hørt, der er Tale om Aftenmøde i Aften, men da jeg er absolut afskaaren fra at kunne deltage i et Aftenmøde — jeg havde heller ikke paa Forhaand kunnet være belavet derpaa —, maa jeg søge at benytte den Tid, som den højtærede Formand nu maatte levne mig til at sige det væsentlige af, hvad jeg i denne Sag har paa Hjerte. Jeg kan saa meget bedre fatte mig kort, som jeg paa de væsentligste og fleste Punkter kan slutte mig til det særdeles dygtigt og kraftigt holdte Foredrag, som vi hørte af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne i Dag.

Forslaget om Nedsættelse af en Kommission blev efter min Mening godt begrundet af den ærede Ordfører, og det blev yderligere begrundet af den højtærede Justitsminister. Den Tale, den højtærede Justitsminister holdt, var en Kæde af gode Grunde for, at der angaaende dette Spørgsmaal maa nedsættes en Kommission. Den højtærede Justitsminister har nu beklædt sit Embede i henimod 7 Aar, og han har i den Tid efter sit eget Sigende med Flid